Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 11 §:n muuttamisesta (HE 144/2024 vp)

Matkailuajoneuvotuojat ry (jäljempänä MAT) toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Matkailuautot tärkeitä kotimaanmatkailulle ja Suomen matkailustrategialle

Suomessa matkailuautojen määrä 10 000 asukasta kohden on ollut jo useamman vuoden Euroopan suurin (lähde: Caravanning Industry Association CIVD). Matkailuajoneuvokanta Suomessa kasvaa edelleen. Se on nyt yli 132 000, joista yli puolet on matkailuautoja.

Matkailuautojen positiivinen vaikutus koskee laajasti koko Suomea. Matkailuautoilijat käyttävät liikkuessaan ympärivuotisesti alueellisia palveluita. Yritysten matkailusta saama tuotto sekä matkailun työllistämän henkilökunnan palkkatulot lisäävät kohdepaikkakunnan verotuloja. Se luo paikallista hyvinvointia myös niille alueille, jotka eivät hyödy samalla tavalla muista elinkeinoelämän muodoista.

Matkailuautoilu kiinnostaa myös nuoria matkailijoita. Alkukesästä 2024 julkaistu Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys Suoma ry:n toteuttama tutkimus kertoo, että erityisesti nuoret aikuiset ovat nyt erityisen kiinnostuneita ja halukkaita matkustamaan kotimaassa ja kokevat Suomen matkailutarjonnan erityisen kiinnostavaksi.

Matkailuautoilu tukee Suomen matkailustrategiaa, jonka mukaisesti matkailua kehitetään vastuullisena ja kasvavana palveluliiketoiminnan alana, joka luo hyvinvointia ja työllisyyttä ympärivuotisesti koko Suomessa. Matkailijoille tarjottavien palveluiden avulla lisätään myös paikallisten viihtyvyyttä ja sitä kautta alueiden vetovoimaa asuinalueina ja investointikohteina. Matkailuautojen avulla helpotetaan syrjäisten alueiden saavutettavuutta, mikä vähentää niiden eristyneisyyttä.

Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2024 julkaiseman kansallisen ja alueellisen matkailutilinpidon ja matkailukysynnän arvioiden mukaan matkailun kokonaiskysyntä ennen koronapandemiaa vuonna 2019 oli 16,3 miljardia euroa ja siitä kotimaanmatkailun osuus oli 8,7 miljardia euroa (53 %). Vuonna 2020 kotimaanmatkailun kysynnän osuus nousi 77 prosenttiin ja edelleen vuonna 2021 lähes 84 prosenttiin. Jos matkailua verrataan Suomessa perinteisesti merkittävänä toimialana pidettyyn metsäteollisuuteen, työllistää matkailu suoraan nelinkertaisen määrän ihmisiä. Kerrannaisvaikutukset muihin toimialoihin ovat myös merkittävät: yksi matkailuun sijoitettu euro tuo muille toimialoille kerrannaisvaikutuksina keskimäärin 60 senttiä.

Leirintämatkailu on vientialaan rinnastettava toimiala, joka maksaa arvonlisäveroa Suomeen. Matkailuajoneuvojen käyttäjät ovat tärkeä asiakasryhmä leirintäalueille. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy:n vuonna 2022 yhdessä Suomen Leirintäalueyhdistys ry:n ja SF-Caravan ry:n kanssa tehdyn seurantatutkimuksen mukaan leirintäalueilla suosituimmat majoitusmuodot ovat oma matkailuauto (51 %) tai oma matkailuvaunu (35 %).

Leirintämatkailijoiden tuoma liikevaihto vieraspaikkakunnilla oli vuonna 2022 235 milj. euroa. Päiväkohtainen rahankulutus paikkakunnalla oli 107 euroa / vrk / hlö. Leirintämatkailun työllistävä kokonaisvaikutus oli 2 957 henkilötyövuotta. Verotuloja leirintämatkailu tuotti 87,9 milj. euroa.

Suomessa on tällä hetkellä noin 2,5 miljoonaa yöpymisvuorokautta leirintäalueilla. Tilastokeskuksen vuoden 2022 majoitustilaston mukaan matkailuajoneuvojen osuus kaikista leirintäalueyöpymisistä oli 64 %. Mikäli matkailusegmentti supistuisi, sillä olisi negatiivinen vaikutus matkailukohteisiin ja palveluiden saatavuuteen – matkailukohteiden määrä vähenisi ja niiden haluttavuus heikkenisi.

Euroopassa tehdään noin 500 miljoonaa leirintäalue yöpymisvuorokautta ja Suomeen kohdistuva leirintämatkailu kiinnostaa myös eurooppalaisia matkailijoita. Mikäli onnistuisimme suuntaamaan Euroopassa tehdyistä leirintäalue yöpymisvuorokausista Suomeen yhden prosentin, kasvaisi Suomen matkailualan liikevaihto noin yhdellä miljardilla eurolla. Tavoite on realistinen, sillä esimerkiksi naapurimaissa Ruotsissa leirintäalue yöpymisten määrä on yli 16 miljoonaa ja Norjassa yli 10 miljoonaa.

Matkailuajoneuvoissa on myös merkittävä potentiaali parantaa Suomen huoltovarmuutta poikkeusoloissa. Matkailuajoneuvoihin voidaan majoittaa jopa 500 000 suomalaista, mikä tekee niistä arvokkaan resurssin huoltovarmuusjärjestelyissä. Ne tarjoavat joustavan ja nopeasti käyttöönotettavan majoitusratkaisun erilaisiin kriisitilanteisiin, kuten luonnonkatastrofeihin, pandemioihin tai muihin hätätilanteisiin.

2. Matkailuautojen ajoneuvoveron korotus

MAT pitää kannatettavana, että matkailuautojen autoverotuen poistamista ei toteutettu. Tämä olisi vähentänyt merkittävästi uusien matkailuautojen hankintaa Suomesta ja lisännyt käytettyjen matkailuautojen ostamista ulkomailta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolakia siten, että matkailuautojen käyttövoimavero määräytyisi jatkossa muiden M1-luokan henkilöautojen käyttövoimaveroa vastaavalla tavalla. **Tämä tarkoittaisi, että dieselkäyttöisten matkailuautojen ajoneuvoveron käyttövoimaveroa korotettaisiin nykyisestä 0,9 sentistä 5,5 senttiin päivältä jokaiselta ajoneuvon kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta. Painoon perustuvan veron maksukatto olisi 7 500 kilogrammassa.**

Ehdotettu käyttövoimaveron korotus merkitsisi vuositasolla noin 590 euron matkailuautokohtaista ajoneuvoveron korotusta, jos matkailuauto olisi koko

vuoden liikennekäytössä. Jos matkailuauto olisi liikennekäytössä arvioidun keskimääräisen ajan eli noin 190 päivää, matkailuautokohtainen ajoneuvoveron korotus olisi noin 310 euroa vuodessa. Painavilla matkailuautoilla ajoneuvoveron korotus olisi huomattavasti tätä suurempi.

MAT katsoo, että hallituksen esittämä matkailuauton ajoneuvoveron korotus olisi kohtuuton ja se johtaisi kotimaanmatkailun ja toimialan kannalta negatiivisiin käyttäytymismuutoksiin. Matkailuauton ajoneuvoveron korottaminen kuusinkertaiseksi nostaisi matkailuauton käytön kokonaisvero- ja maksurasituksen kohtuuttoman suureksi.

Esitetty matkailuauton ajoneuvoveron korotus vähentäisi matkailuauton omistavien perheiden käytettävissä olevia tuloja ja se voisi estää ihmisiä harrastamasta matkailuautoilua. Kotitaloudet joutuisivat matkailuautoon kohdistuvan verorasituksen pienentämiseksi pitämään ajoneuvoja liikennekäytössä aiempaa lyhyemmän ajan, esimerkiksi vain muutaman viikon loma-aikoina ja muun aikaa matkailuauto olisi poissa liikennekäytöstä. Korkeammat kustannukset kannustaisivat ihmisiä valitsemaan muita matkustusmuotoja matkailuautoilun sijaan ja kulutuksen kohdemaana olisi usein muu kuin Suomi. Tällä olisi negatiivinen vaikutus myös erilaisiin yhteisöihin ja tapahtumiin. On myös huomioitava, että suurimmalla osalla perheistä on matkailuauton lisäksi toinen ja kolmas ajoneuvo, joista myös kannetaan veroa.

Ajoneuvoveromuutoksen aikaansaama muutos kotitalouksien käyttäytymisessä johtaisi siihen, että matkailuautoilla eri puolille Suomea tehtyjen kotimaanmatkojen määrä vähenisi. Se aiheuttaisi paikallisia myyntitulojen menetyksiä, heikentäisi työllisyyttä ja pienentäisi myös valtion verotuloja. Suomen leirintämatkailun sesonki on jo nyt EU-maiden lyhyin ja veromuutos vielä vähentäisi varsinaisen sesongin ulkopuolisia viikonloppumatkoja. Matkailuautojen liikennekäyttöajan lyheneminen vähentäisi myös polttoaineverotuottoja.

Suurin osa matkailuautoista on dieselkäyttöisiä. Biopolttoaineen asteittain kiristyvä jakeluvelvoite ja vuonna 2027 käynnistyvä polttoaineen jakelijoiden päästökauppa tulee nostamaan dieselkäyttöisten matkailuautojen polttoainekustannuksia. Matkailuautojen polttoaineen kulutus on suurempi kuin tavallisilla henkilöautoilla, joten jakeluvelvoite ja tieliikenteen päästökauppa nostaa matkailuautojen käyttökustannuksia henkilöautoa enemmän.

MAT muistuttaa, että matkailuajoneuvoala tukee yrittäjyyttä ja luo työtä. Toimialan kasvua ja yritysten kannattavuutta heikentävillä toimenpiteillä olisi monia negatiivisia vaikutuksia. Ajoneuvoveromuutos vaikuttaisi suoraan matkailuajoneuvojen myyntiin, tarvikekauppaan ja huoltotoimiin. Niistä kertyy valtiolle vuositasolla merkittävä verokertymä. Matkailuajoneuvojen hankintaan ja käyttöön liittyvien pakollisten arvonlisäverojen, ajoneuvo- ja käyttövoimaverojen, polttoaineverojen ja vakuutusverojen lisäksi toimiala maksaa yhteisö- ja ansiotuloveroja.

Matkailuautoihin kohdistuva kohtuuton verotus johtaisi toimialan tuottaman nykyisen verokertymän ja työllisyysvaikutusten merkittävään vähentymiseen.

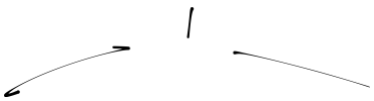
Matkailuautojen kysynnän lasku myös vähentäisi investointeja, jolla olisi vaikutusta tuotteiden ja palveluiden kehitykseen.

MAT esittää, että:

- **matkailuautojen ajoneuvoveroa korotetaan maltillisesti 0,9 sentistä 1,8 senttiin, mikä toisi valtiolle lisää verotuloa, mutta ei johtaisi kotimaan matkailun kannalta negatiivisiin käyttäytymismuutoksiin.**
- **suurten matkailuautojen kohdalla veron maksukaton tulisi olla 3.500 kg:ssa.**

Kunnioittavasti,

Matkailuajoneuvotuojat ry (MAT)

Mika Jokinen
toiminnanjohtaja

Matkailuajoneuvotuojat ry (MAT)
www.liikkuvakoti.fi

Vuonna 1974 perustettu Matkailuajoneuvotuojat ry (MAT) edustaa kattavasti toimialaa, valtaosa toimialan yrityksistä on yhdistyksen jäseniä. Yhdistys on matkailuautojen ja -vaunujen maahantuojien, tehtaiden sekä tarviketoimittajien ja alan palveluja tuottavien yritysten järjestö. Yhdistys mm. tiedottaa, laatii tilastoja, seuraa viranomaisohjeistusta ja ottaa kantaa eurooppalaisen lainsäädännön soveltamiseen Suomessa. Yhdistys tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa Suomessa, pohjoismaissa ja koko Euroopassa. Se toimittaa Suomesta tietoja eurooppalaiselle European Caravan Federation -kattojärjestölle.